

Az inségmunka keretében a város hasznos munkálátokat végeztet el a munkanélküliekkel

Hétfőn kilencszázötven munkanélküli kezd meg egy hétig tartó munkáját

(A Délmagyarország munkatársától.) **Mihályffy** László műszaki tanácsos szombaton délelőtt osztotta be a péntek délig jelentkezett közel két és félezer munkanélkülit azokba a turnusokba, amelyek három hélig találnak foglalkozást és szerény segélynek számító keresetet a város által kiírt szükségmunkáknál. Az első turnusba kilencszázötven munkanélküli került, akik hétfőn reggel már meg is kezdik a munkát.

Az első turnus munkaprogramját már ki is dolgozták és azt szombaton jóváhagyta a polgármester. A program szerint a jövő héten a munkanélküliek rendbehozzák az alsószivattyutelep kijelölését, előkészítik a Rómakörút torkolatánál tervezett homokkiváradó alapozását és elvégznek még több ucca- és csatornatisztítási munkát, amelyre mind szükség van.

A második turnus, amely egy hét múlva áll munkába és amely szintén kilencszáz munkásból fog állani, a vasutról nagy salaktömeget szállít a sertésvásártérre. Szombaton délelőtt ugyanis alsóvárosi küldöttség járt a polgármesternél, amely azt kérte, hogy a város készítsen a sertésvásártér körül és magán a téren is salakutakat, hogy az eladók és a vásárlók ne sülyedjenek el esős időben a sártengerben. A polgármester megígérte a küldöttségnek, hogy ezt a munkát is felveszi az inségmunka programjába, mert bizik abban, hogy a vasutól ingyen kap megfelelő mennyiségű salakot. A vásártérre hordott salakot a harmadik munkásturnus formálja majd utakká a vásártéren.

Ezek a munkálatok a mérnöki hivatal költségvetése szerint ötvenezer pengőbe kerülnek. A lapátos-ásós napszámosok huszonöt fillér órabért kapnak és így naponta megkeresnek két pengőt. A kubikusok napszáma két és félpengő lesz.

A munkanélküliek beosztása alkalmával érdekes iparjogi probléma merült föl. Amikor a fuvarosok beosztására került a sor, jelentkezett a fuvarosok ipartársulatának egyik vezetője és az ipartörvény rendelkezéseire való

hogy unokám sorsát nem teszem le az ilyen gondatlan angol kezébe, aki még a magáéra se tud vigyázni.)

Most aztán megkaptam a berlini boltos választ, amelyből kiderül, hogy ha az unokám egyelőre nem jut is a skót várkastélyhoz, János hozzájut a finom deszkákhoz. A három csomagban a Die Feinde Deutschlands című háborus diszalbunnak a három utolsó kötete van. A két első még 1915-ben elküldték, amikor elődöm, Herr Tomokain, vagyis Tömörkény István előfizetett az egész munkára négyszáz tizenhét magyar koronát. H. Klemm ur igen kéri a bocsánatot, hogy csak most bírta kiadni a hátralevő köteteket, ami majdnem csödbe is juttatta, noha közben fölemelték a győzelem reményében indított kellemetlenül szép diszmunka bolti árát, úgyhogy az ma hétszázegynéhány magyar pengőbe kerülne...

Hát ha Tom Okain élembe állt volna és lábaimhoz tette volna Skóciát összes várkastélyaival és tavaival, hát az nekem nem lett volna hihetetlenebb, mint ez a külsországi levél. Hogy legyen valahol a világon egy könyvkiadó, aki tizenöt évvel ezelőtt vállalt kötelezettségének eleget tenni, amikor arra senki nem sürgeti s hogy a maga anyagi károsodásával befejezzen egy drága diszmunkát, aminek a kezdetét a megrendelői rég elfelejtették s hogy amikor a sok mai pengőt érő könyvet a régi garasokért megküldi a szittyák földjére, még bocsánatot is kérjen a késedelemért: ez nekem olyan csoda, hogy el kell vele kérkednem fünek-ának.

H. Klemm ur valószínűleg nem értené meg az én csodálkozásomat. De akik az utolsó tíz esztendő alatt hol kemény parancsra, hol szelid nyomásra, hol hivatalos írásra, hol félhivatalos ajánlólevélre summákat fizettek ki soha meg nem jelent magyar könyvek és folyóiratok előfizetési díjában, azok megértik, miért képeszt el engem eunyire ez a német becsületesség.

hivatkozással azt kérte, hogy a város csakis azokat alkalmazza fuvaros munkára, akiknek iparigazolványuk van, mert a fuvarozás engedélyhez kötött iparág. Erről a komplikációról **Mihályffy** tanácsos jelentést tett a polgármesternek, aki megállapította, hogy az inségmunka keretében mindenki kaphat fuvarosmunkát, mert most nem rendszeres, hanem alkalmi fuvarozásról van szó, amelyre az ipartörvény megszorítása nem vonatkozik. Ezért utasította a mérnöki hivatalt, hogy a jelentkező és tényleg ráutalt fuvarosokat állítsa munkába, függetlenül attól, hogy van-e iparigazolványuk, vagy nincs.

A szociáldemokraták az inségmunka akcióról

Lájer Dezső, a szociáldemokrata párt titkára a következő nyilatkozatot küldte be a Délmagyarországnak az inségmunkák ügyében:

— Szegedi pártszervezetünk és szakszervezeti bizottságunk állandóan napirenden tartja a munkanélküliség kérdését. Községi frakciónknak azonban máig sem volt alkalmunk a törvényhatósági bizottság közgyűlésén foglalkozni Szeged munkásságának ezzel a rémével, mert a választás óta csak olyan közgyűléseket hívtak össze, amelyeken örökös tagokat, különféle bizottságokat, tisztviselőket választottak, legközelebb pedig felsőházi tagot, míg az ezeknél sokkal fontosabb munkanélküliség kérdése máig sem került napirendre.

— Valami mégis történt. A város hatósága

Hétfőn tárgyalja a szegedi törvényszék a Tonelli—Frühwirth-féle sajtópört

(A Délmagyarország munkatársától.) Érdekes és nagyszabású sajtópört tárgyal hétfőn a szegedi törvényszék Vild-tanácsa. A vádlott **dr. Tonelli** Sándor, kereskedelmi és iparkamarai főtitkár, a feljelentést ellene **Frühwirth** Mátyás országgyűlési képviselő adta be.

A sajtópört az emlékezetes kézműveskamaraik harca körül kerekedett. A múlt év február 1-én a szegedi iparosság közgyűlést tartott, amelynek keretében az iparosságot megszavaztatták. Ilyen szavazások voltak az ország egész területén, az összes ipartestületeknél is. A szegedi közgyűlésen az iparosok többsége tartózkodott a szavazástól és csak mintegy 20 százalék szavazott le. Február 3-án cikk jelent meg a Délmagyarországban, amely **dr. Tonelli** Sándor főtitkár nyilatkozatát közölte. Tonelli nyilatkozata akkoriban nagy feltűnést keltett a szegedi iparosság körében, mert rámutatott azokra az indító okokra, amelyek a kézműveskamara propagálóját vezetik. **Frühwirth** Mátyás képviselőről, aki az egész akciónak a mozgatója és legvehemensebb harcosa volt, nyilatkozatában a következőket mondotta:

— Mit mondjak **Frühwirth** Mátyásról, aki a mentelmi jog védelme alatt valósággal destruáló izgalmat folytatott országszerte a kereskedelmi és iparkamarák ellen. Nekik csak egy mentességük lehet: nem tudták, hogy mennyit ártanak az iparosoknak, mikor elidegenítették őket a kamaráktól...

A nyilatkozatnak ezt a részét **Frühwirth** Mátyás sértőnek találta magára nézve és emiatt feljelentést tett **dr. Tonelli** Sándor ellen.

A főtitkár a feljelentés után tejedelmes beadványt terjesztett a vizsgálóbíró elé, amelyben kérte nyilatkozatában foglalt állításainak igazolására a valódiság bizonyításának elvégzését. Beadványában arra hivatkozott, hogy a kereskedelmi és iparkamarának jelenlegi szervezeteükben kétségtelenül közérdekű és hatósági jellegű tevékenység folyik.

felhívta a munkanélkülieket, hogy jelentkezhetnek szükségmunkára. Péntekig — mint ismeretes — 2400 munkanélküli férfi jelentkezett. Szombaton reggelre valamennyiüket a hatósági munkaközvetítő elé rendelték. A munkaközvetítőben azután tanácskozás kezdődött, hogy hogyan lehetne megoldani a jelentkezők munkábaállítását. Kitűnt, hogy nincs kidolgozott munkaterv. Legföljebb 800-at lehet foglalkoztatni. A többi 1600 munkanélküli mehet haza és folytathatja tovább a koplalást. Majd a jövő szombaton elbocsájtják a most felvett nyolcszázat és helyükbe állítják a második nyolcszázat, míg a harmadik nyolcszáz majd csak kéthét múlva jöhet munkába. Ha pedig azok is ledolgozták az egy hetet, újra itt lesz mind a 2400 munkanélküli és folytathatja családjával együtt a nélkülözést ott, ahol elhagyta. Jön február 1., fizethetik a házbért a semmiből, etethetik családjukat a semmivel...

— A kimaradt munkanélküliek elkeseredettségtől hajtva a polgármesterhez akartak indulni, hogy munkát vagy segélyt kérjenek, de a városháza felé vezető utcákat ekkor már rendőri készültség szállta meg, mely tervük végrehajtását megghiúsította.

— Így néz ki az ország második városának szociálpolitikája, ilyen intézkedésekkel akarnak a munkanélküliek nyomorán segíteni. Gondolnak-e a felelős tényezők arra, hogy mire fog ez vezetni?

tenek ki és nyilatkozatával ennek további zavartalan működését akarta biztosítani.

A kereskedelmi és iparkamarák kezdetben mellette állottak az iparosoknak a kézműveskamarával kapcsolatos törekvéseinek, mert arról volt szó, hogy az ipartestületek fölé egy ipartestületi központot állítanak. Később a szimpátia megváltozott, mert olyan propaganda következett, amely azt akarta, hogy az iparosok teljesen váljanak ki a kamarából. A józanabb elemek tisztában voltak azzal, hogy az iparosság érdekeinek ilyen központosított szerve csakis sérelmes lehet a kisiparosságra. Azt a működést, amelyet a kereskedelmi és iparkamarák, az ország területén, teljes birtokában a vidéken élő iparosság helyzetének, kifejt, azt egy központi szerv semmiesetre sem tudná elvégezni.

A kézműveskamara propagálói, elsősorban **Frühwirth** Mátyás, ekkor kezdték el a kamara ellen indított harcot. **Frühwirth** volt az, aki a kamarákat úgy igyekezett beállítani a közvélemény előtt, mint amelyek nem teljesítik a hivatásukat. Az ő működése éppen azért volt destruáló, mert azok előtt akarta a kamarák tekintélyét aláásni, akik a kamara kötelekébe tartoztak. És ennek a hatása bizonyos mértékben meg is látszott, mert egyes vidéki ipartestületek az állandó támadásokra bizonyos tekintetben el is hidedtek a kamaráktól. **Frühwirth** pedig szórta támadó cikkeit részint a budapesti *Uj Nemzedékben*, sőt a képviselőházban is izgatott és azzal vádolta meg a főtitkárokat, hogy 20—25 évig sem néznek szét a kerületükbe. Egyizben cikket közölt a szegedi kamara főtitkárának és tisztviselőinek fizetéséről, amelyben szándékosan magasabbnak tüntette fel a jövedelmeiket.

Dr. Tonelli Sándor mindezek igazolására számos iratot, lappeldányt és tanulmányt jelentett be. A bizonyítás elrendelése fölött a hétfői tárgyaláson dönt a törvényszék.

Ismét magyar mű

Biró Lajos

HONTALAN HŐS-e

EMIL JANNINGS

parádés filmje osztráktól a **Belvárosi Mozi**ban.